

Sådan udvikler I et fælles sprog om læseglæde

Når man skal samarbejde om børn og unges læseglæde på tværs af professioner, er det hensigtsmæssigt at udvikle et fælles sprog om læsning. Det kræver, at man løbende kommunikerer med hinanden og har viden om og er nysgerrige på, hvad hinanden laver.

I skal derfor gennem et forløb, hvor I reflekterer over og besøger hinandens praksis og mødes for at diskutere samarbejdsflader i en faciliteret form. Det handler om at blive bevidst om, hvad der kendetegner ens egen praksis og hvordan man opfatter andre professioners praksis. Forløbet giver især mening at gennemføre, hvis I gør det sideløbende med de tiltag, som I udvikler sammen.

Det er en fordel hvis I har mulighed for at etablere en fast kommunikationskanal, f.eks. Aula. Benyt også gerne flere måde at kommunikere på, både via mail, telefon, online og fysisk.

I vil blive præsenteret for 3 skemaer til refleksion og observation, en mødeguide plus en guide til praksisfortællinger samt nogle samtalekort. Udfyld skemaerne undervejs eller brug jeres egen notesblok. Det bestemmer I selv.

Forløbet består af 4 faser:

1. Individuel forberedelse | 2 timer

Forud for det første fælles tværprofessionelle møde skal alle mødedeltagere udfylde skema A og skema B. Det vil også være en god idé at orientere sig i lovgrundlaget for folkebiblioteker og pædagogiske læringscentre/skolebiblioteker.

2. Opstartsmøde: Forforståelse | 1,5 timer

En ansvarlig inviterer til tværprofessionelt møde og præsenterer forløbet og formålet. Indled med at bruge Samtalekortene, som er 6 kort, der afdækker forskellige og/eller identiske forståelser af begreber relateret til læseglæde. Samtalekortene kan samtidig fungere som overgang til at diskutere de udfyldte skemaer. Hvad kendetegner egen praksis (skema A) og forforståelsen af modpartens praksis (skema B)?

3. Feltbesøg: Forbløffelse | 1 time i hver institution (individuel)

Feltobservationer hos hinanden: biblioteksmedarbejder tager på besøg hos PLC-medarbejder og omvendt (skema C). Formålet er at lære om hinandens praksis og få en bedre forståelse af rammevilkårene. Feltobservationerne kan med fordel lægges sideløbende med de læseglædeaktiviteter I skal afvikle sammen.

4. Erfaringsdeling: Fælles sprog | 1 time

En ansvarlig indkalder til møde, som bliver styret af en mødefacilitator (skema D). Facilitator sørger for, at parterne deler deres observationer fra besøgene (skema C) og på konstruktiv vis får formuleret samarbejdsflader og de første ansatser til et fælles, lokalt sprog for børn og unges læseglæde.

På mødet er det en god ide at tage mødenotater, sådan at erfaringer og viden fastholdes. Noterne kan dernæst omdannes til praksisfortællinger, som kan inspirere det videre udviklingsarbejde, idet fælles fortællinger er gode drivkræfter i samarbejdet (se Guide til praksisfortællinger, skema E). Husk at erfaringsdeling og refleksion er en kontinuerlig proces, uanset hvor etableret et samarbejde man har til en start.

Samtalekort

Som en del af forløbet finder I også 6 samtalekort, der har det formål at afdække forskellige og/eller identiske forståelser af begreber relateret til læseglæde.

Kortene lægges på bordet, og den person med det første forbogstav i alfabetet udvælger et kort, som vedkommende giver til en modpart fra en anden profession, hvorpå denne fortæller hvordan vedkommende forstår begrebet. Derefter fortæller man hvordan man selv forstår begrebet. Modpart trækker et nyt kort og udvælger en modtager etc. Når I har været igennem alle begreberne, er I færdige.

Refleksionsforløb | Skema A

Refleksion over egen praksis

Første øvelse er at beskrive din praksis og reflektere over, hvordan du arbejder med læseglæde

Navn:

Profession:

Hvad kendetegner din måde at formidle (eller vejlede og undervise i) litteratur til børn og unge? (kom gerne med eksempler)

Hvad forstår du ved læseglæde hos børn og unge?

Hvad gør du (så konkret beskrevet som du kan) i dag for at styrke børn og unges læseglæde?

Tror du børn og unge oplever at blive inddraget i din/jeres praksis? Hvordan? Hvordan ikke?

Refleksionsforløb | Skema B

Forforståelse

Anden øvelse er at beskrive jeres forforståelse af den praksis, I skal besøge. Det er vigtigt, at I gør jer jeres forforståelse klar hver for sig og ikke efter at have diskuteret det med de andre i gruppen.

Navn:

.....

Profession:

.....

Forforståelse af hvad man laver i den pågældende praksis? Og hvorfor? Kom gerne med konkrete eksempler på, hvordan du forestiller dig, det er.

.....

.....

.....

Forforståelse af hvordan man formidler og/eller vejleder, underviser i litteratur til børn og unge? Og hvorfor? Igen, kom gerne med konkrete eksempler.

.....

.....

.....

Forforståelse af hvordan man arbejder med at styrke børn og unges læseglæde? Og hvorfor? Igen, kom gerne med konkrete eksempler.

.....

.....

.....

Forforståelse af hvorvidt man inddrager børn og unge?

.....

.....

.....

Forforståelse af hvorvidt man samarbejder med andre fagligheder og/eller professioner i arbejdet med at formidle litteratur til børn og unge?

.....

.....

.....

Refleksionsforløb | Skema C

Observationer

Hvis du oplever, at der er ting, som du gerne vil notere, men som ikke fremgår af skemaet, så tilføj meget gerne dine refleksioner. Udfyld skemaerne uden at snakke alt for meget med folk undervejs.

Navn:

.....

Profession:

.....

Hvor foretages observationen:

.....

Hvordan er personalets tilgang til børn og unge? Er de opsøgende? Er der meget dialog? Er der aktiviteter (planlagte såvel som spontane)?

.....
.....
.....

Hvad kendetegner måden der formidles, vejledes, undervises i litteratur til børn og unge?

.....
.....
.....

Kan du iagttage nogle konkrete tiltag i forhold til at styrke læseglæden blandt børn og unge? Og er der noget som antyder at børn og unge har været/er involveret?

.....
.....
.....

Hvordan er børne- og ungdomslitteraturen organiseret, og hvordan er den placeret?

.....
.....
.....

Hvordan er indretningen? Kig på udsmykning (plakater, genstande) og typer af møblement. Hvad indbyder rummet til?

.....
.....
.....

Refleksionsforløb | Skema D

Mødeguide

Samarbejdsflader og fælles sprog om læseglæde

Parterne mødes. Mødefacilitator byder velkommen og fortæller kort om formålet med mødet og tydeliggør rammerne: "Der er afsat x minutter, og vi skal omkring x punkter". Det nøjagtige antal minutter afhænger af antal mødedeltagere, da alle skal have mulighed for at ytre sig, men forsøg at afholde mødet indenfor en times varighed.

Undervejs i mødet er det vigtigt at facilitator understøtter og evt. eksplicit gør opmærksom på hvilket domæne samtalen foregår i, sådan at parterne ikke taler forbi hinanden. Det er vigtigt, at helikopterperspektivet ikke bliver sprunget over.

Fremlæg jeres observationer

Start med en runde, hvor facilitator beder jer fremlægge jeres observationer én efter én uden at nogen kommenterer eller spørger ind. Tag evt. noter i stedet. Fremlæg uden at fortolke. Facilitator har afsat samme antal minutter til hver mødedeltager. Når alle har fremlagt deres observationer, er der mulighed for at spørge og kommentere. Facilitator har afsat x antal minutter til dette og sørger for at alle kommer til orde.

Udtryk jeres holdning til at skulle samarbejde. Hvad er barrierer/bekymringer? Hvad er styrker? Hvilke behov og intentioner har I? Kan I opnå en fælles forståelse af læseglæde? Facilitator har afsat x antal minutter til dette og sørger for, at alle kommer til orde. I denne fase er det vigtigt at blive set og hørt. Her er rum for følelser, holdninger og værdier og derfor udsagn som 'Jeg synes/føler, at...' og 'Det er vigtigt for mig, at...'

Gå i helikopterperspektiv

Alle hjælper med at skabe nye perspektiver på det kommende samarbejde. Hvad ligger bag de tilkendegivne intentioner? Brainstorm på handlemuligheder som svarer til de intentioner, som er blevet afdækket. Kom gerne ind på hvordan I ønsker at kommunikere fremadrettet.

Facilitator har afsat x antal minutter til dette og sørger for at alle kommer til orde. I denne fase er dialog, lydhørhed og nysgerrighed i fokus. Man undersøger forskellige perspektiver sammen og går i metaposition. Her er udsagn som 'Kan du sige lidt mere om det...?' og 'Hvordan ser det ud fra et lærerperspektiv/biblioteksperspektiv/PLC-perspektiv?'

Omsæt snakken til handling

Hvad er næste skridt i vores samarbejde for at styrke læseglæden blandt børn og unge? Hvordan organiserer vi os bedst fremover? Hvordan kommunikerer vi? Er det muligt at beslutte en fælles platform til f.eks. vidensdeling?

Slut af med at beslutte, hvad I går videre med. Det kan eksempelvis være et kommende møde. Facilitator har afsat x antal minutter til dette og sørger for, at alle kommer til orde samt runder af med at opsummere eksempelvis ud fra et kort beslutningsreferat. I denne fase skal der handles. Man træffer løsningsorienterede beslutninger og taler om regler og ansvarsfordeling. Her er udsagn som 'Hvem sørger for at...?' og 'Hvad skal jeg så gøre inden næste møde?'

Refleksionsforløb | Skema E

Guide til praksisfortællinger

Fælles fortællinger motiverer det tværprofessionelle samarbejde. Prøv derfor om I kan omdanne jeres mødenotater til praksisfortællinger.

En praksisfortælling formidler jeres erfaringer i et fortællende sprog med en begyndelse, midte og slutning. Jeres erfaringer med at etablere et tværprofessionelt samarbejde via læseglædetiltag kan eksempelvis fortælles som et eventyr, hvor

heksen/trolden/dragen er de udfordringer som I møder undervejs. Pointen er, at I sammen skal formulere samarbejdsprocessen, hvilket i sig selv er en samarbejdsøvelse.

Det er ikke således, at I først kan lave en praksisfortælling til allersidst. Forløbet kan indeholde flere praksisfortællinger, det bestemmer I selv.

Forslag til struktur:

Begyndelse

- Der var engang (introduktion til jeres praksis)
 - Og hver dag (beskrivelse af dagligdagen og de normale rutiner)
 - Men så en dag/Indtil en dag (identificer et afgørende øjeblik, som gør det tydeligt, at der er behov for en ændring i tilgangen til læseglæde)
-

Midte

- På grund af det (de udfordringer eller muligheder som opstår)
 - På grund af det (de konkrete initiativer som I tager i forhold til udfordringer eller muligheder)
 - Indtil endelig (udfold resultaterne og beskriv tiltag omkring samarbejde og læseglæde)
-

Slutning

- Og siden da (beskriv hvad I gør for at vedligeholde samarbejdet)
 - Og historien lærer os (fremhæv centrale indsigter fra forløbet)
 - Hver dag efter det (angiv hvordan I opretholder samarbejdet og planlægger læseglædetiltag fremover)
-